

ШЫН

Совет Эвилелиниң Коммунистг партиязынын
Тыва область болгаш Кызыл хоорай комитеттеринин,
амычлы чоннар депутаттарынын область Советинин органы

1925
март
15

ВОСКРЕСЕНЬЕ
№ 52 (2737)

ӨРТӨЗ 20 КОП.

БО ХУНГУ СОЛУНДА:

Ленин—Сталинның херээниң тийдегези даш кызымак чүткүлдүг күш-ажыл (1 арын).
ССРЭ-нин Министрлер Чөвүделиниң Даргазы И. В. Сталинның орункушударына киржири-биле келген даштыкы төлээлерин Москвадан үнүккен (1 арын).
Н. Тембрин.—РСДАП-ның Бирги съездин (2 арын).
СТАЛИННЫҢ ХЕРЭЭ МӨНГӨ ЧУРТТААР

(2 арын).
И. В. Сталинның турускаалын мөңгөжидер дугайында польша чааактын доктаалы (3 арын).
Улуг Сталинның херээниң үргүзүлүшүн дөңсөөгүн улуустары таңгыраган турар (3 арын).
А. Селеменов.—Социализмден коммунизмге чөөртүп шилчилге дугайында (3—4 арыннар).

Часкы тарылгата белеткеди—шамыл доозар (4 арын).
БНО-нун чок Ассамблеязының VII сессиясында (4 арын).
Кореяда болуушкуннар (4 арын).
Англиянын судно туудуларынын амычлы соксадышкыны (4 арын).
Америка журналисттеринин минижкинери (4 арын).

Совет күрүнең күчүзүн могаг чокка быжыглаар

Лениннің соратниги болгаш оң херээниң геийилг уламчылакчы эш Сталинның амычлы совет улус, бүгү чурттарның амчылч чоннары, дешилегеи бүгү кижил төрөлгөн ынакшыл-биле болгаш эң ханы хүндүткө-биле алап турарлар. Бодунуң бүгү амчылдыгы, бодунуң бүгү күчүзү геийилг эш Сталин амычлы агынын болгаш бүгү амчылч чоннарын алаштырып амычлы херээниң, кыргыч-амычкынын дайындардан кижил төрөлгөн адырларың херээниң, коммунизм даш демселди херээниң берген.

Ленин-биле кады Сталин делегейге амчылчыннарың болгаш тараачынарың бир дугаар социализмг күрүнеси—тайбындын, демократияның болгаш социализмг бүзүбөс идегелг камгалааны, бүгү дарагырааннарың, бүгү күш-ажылч кижил төрөлгөнниң чөленижигин болгаш идегелг тургускан.

«...Совет күрүнең тургузушунун ЭГЕЛЭЭР, оон-биле бугу-делегей төвүзүнүн чаа үезин, бугу капитализмг чурттарда дарагыраан болгаш найза-даа чаа амчылдырал, буржуазияны тийлээринче, пролетариаттың диктатуразың, капиталдын дарагыраан, империализмг дайындардан кижил төрөлгөнни адырларың чоруп олуар ЧАА агының тергилелиңиз үезин ЭГЕЛЭЭР аас-кежингиз бистин үлүүвүсө таарышыңны-биле чоргаларың эргелиг бис, база чоргаларың-даа турар бис» деп В. И. Ленин бижээни.

Совет күрүнең быжыглаар талазы-биле эш Сталин могаг чок амычыл чоран. И. В. Сталинның, Коммунистг партияның удуштулазы-биле совет күрүне эң улуг экономикаг болгаш социализмг чаартылгаларың боттандырган. Төгүзүдүг кыска хуусааның иштинде совет күрүне амгы үезин эң муракчы техникамы-биле дертинген бипи черенги индустрияны тургускан. Совет күрүне болза, кулактарың, садкыжыларың болгаш чижикенерин боттарыңны өлгөрүндөң дүжөр өстөрүңгә тараачынарга дузалаан, көлөкө чаа колхозчу тургузуну тургускан, көлөкө амычыл-агынның социализмг чаартылгалың боттандырган. Чуртуу индустриализацияның болгаш көлөкө амычыл-агынның колхозташтарының сталинчы политиказының ачылында бистин Төрөөн чуртувусе хождунгиз чоруктан дешилегеи өндүр-улууг ширалыкыны кылды, күчүзүг индустриализм-колхозчу социализмг күрүне болу берген.

Эш Сталинның, Коммунистг партияның удуштулазы-биле совет күрүне социализмг тургузушунуң бүгү-делегей төвүзүгү сорулгазың чедишкениң күөсеткен. Төгүзүг дуржулаганың көрүзүп турарыңдан ач көрөгө, совет социализмг тургузуу болза делегейге эң-не быжыл, амчылдыралч артыгы болгаш тургунуңу тургузуу, ийнигелди организаастарының эң эки хевирин бодуу турар.

болгаш дарлаарының сорулгаларыңа эвес, харын оларны кандыг-даа дарладан болгаш мөлчүгөдөн бүрүнү-биле хостаарының сорулгаларыңа, пролетариаттың диктатуразының сорулгаларыңа таарыштырган күрүнең ЧАА ХЕВИРИ болур» деп эш Сталин чүгээздэн.

Совет күрүнең тапты үндөшүн, оң күчүзү болгаш тийдегези чөрүзүнүң үнер дөү болза, амчылчыннарың болгаш тараачынарың эвилели болур. Пролетариаттың диктатуразы болза, амчылчын агының болгаш оң коммунистг партиямың удуштуу ролунуң үезинде амчылчын агының болгаш тараачынарың эвилелиңиз оша хевирин болур деп Ленин биле Сталин өөредиле турар.

Коммунистг партия амчылчыннарың болгаш тараачынарың эвилели бүгү күштери-биле быжыгалашыңа, оң совет ийитилегидиң бузулбас мораль-политиктиг чагысы эки кылдыр хуудулган, ол чагысы эки бистин хөгжүдөшүң күчүзүг шилчилдикчү күжү апарган. Совет улустун мораль-политиктиг чагысы экиге даанган, бистин күрүнеси коммунизм тургузушунуң улуг чаагай сорулгаларың чедишкениң шилчилдире турар.

Ленин биле Сталинның өөредилгениң шынчы Коммунистг партия болза, амчылчын агы-биле колхозчу тараачынарың эвилели моон сонгаар-даа могаг чок, бүгү күштери-биле быжыгалашыңа бодунуң ыдыктыг хүндүгөң көрүп турар.

Совет күрүнең күчүзүг болгаш тийдегези чөрүзүнүң үнер дөү болза, ССРЭ-ниң улустарының найырамы болгаш акылдыкымың кады амчылдыглыгың болур.

Эрге чок улустар, кул улустар Совет эрге-чарының байдалында дузуг хостугларың болгаш эң эргелигериң байдалыңа чедир төгүдө бир дугаар көдүрүлгө, боттарыңны экономикаг болгаш културдуг амчылдыгың өзүлүг чекер-тешикчиңиң чедиң алган. Анаа үндөшүлөш ССРЭ-ниң улустарының найырамы өскөн болгаш быжылкан, хэй националыг күчүзүг күрүне тургустунган.

Ленинчи-сталинчы национал политикамың принциптериңиз шынчы коммунистг партия ССРЭ-ниң улустарының чагысы эки болгаш найырамы карак оту деп камгалаан турган болгаш моон сонгаар-даа камгалаар, хэй националыг совет күрүнең быжылган турган болгаш быжылдыр-даа.

Тайбының болгаш улустарың арасында найырамың ленинчи-сталинчы политикамың совет күрүне быжылган чөптүг чорудуп турар. Оң-биле кады чаа дайының империализмг кысыкчаларың чижикенерин оң серемчилдире биле хайгарар көрүп турар.

Совет күрүнең агымы чок чөрүзүң идегелг камгалааны, даштык дайындар-биле демселге оң күчүзүг чөптүг болза, Совет Армия болгаш Совет Шериг-Дайыл Флоти болуп турар. Эш Сталин бистин күрүнең чөптүг күштерин могаг чок өстүрүп болгаш быжылтырар келген, ол муракчы совет шериг артеми тургускан. Хайының тийлээриниң урай-арганы-биле бистин армиямың чөптүг болур.

Ийи дапкыр улугаттырган күженишкени-биле амчылдыгың дугайын, Ленин—Сталинның херээниң шынчы бодунуң, политиктиг серемчилдире күштелдирериниң дугайын Курскиниң Ворошиловградтың, Запорожениң, Херсонун, Смоленскениң, Ордуң болгаш өске-даа хэй-хэй хоорайларың амычлы чоннары боттарыңны кажымдалдыг митинглеринге, хуралларыңа чугаалап турганар.

Совет күрүнең күжүң болгаш тийдегези чөрүзүң үнер дөү—улуг кылды улус-биле, улус демократияның чурттары-биле мөңгө найырады, бүгү делегейин амычлы чоннарың сепкил катыштырышыңыңа болгаш бузулбас деткамачениң ач турар. Бүгү делегейин амычлы чоннарың болгаш тараачынарың болза, хосталдышкычы орукту оларга айтып турар Совет күрүнең камгалаарыңа болгаш быжылдыгыңа сонугурадыг болуу турар.

Совет күрүнең күжүң болгаш тийдегези чөрүзүң үнер дөү—улуг кылды улус-биле, улус демократияның чурттары-биле мөңгө найырады, бүгү делегейин амычлы чоннарың сепкил катыштырышыңыңа болгаш бузулбас деткамачениң ач турар. Бүгү делегейин амычлы чоннарың болгаш тараачынарың болза, хосталдышкычы орукту оларга айтып турар Совет күрүнең камгалаарыңа болгаш быжылдыгыңа сонугурадыг болуу турар.

Совет күрүнең күжүң болгаш тийдегези чөрүзүң үнер дөү—улуг кылды улус-биле, улус демократияның чурттары-биле мөңгө найырады, бүгү делегейин амычлы чоннарың сепкил катыштырышыңыңа болгаш бузулбас деткамачениң ач турар. Бүгү делегейин амычлы чоннарың болгаш тараачынарың болза, хосталдышкычы орукту оларга айтып турар Совет күрүнең камгалаарыңа болгаш быжылдыгыңа сонугурадыг болуу турар.

Совет күрүнең күжүң болгаш тийдегези чөрүзүң үнер дөү—улуг кылды улус-биле, улус демократияның чурттары-биле мөңгө найырады, бүгү делегейин амычлы чоннарың сепкил катыштырышыңыңа болгаш бузулбас деткамачениң ач турар. Бүгү делегейин амычлы чоннарың болгаш тараачынарың болза, хосталдышкычы орукту оларга айтып турар Совет күрүнең камгалаарыңа болгаш быжылдыгыңа сонугурадыг болуу турар.

Совет күрүнең күжүң болгаш тийдегези чөрүзүң үнер дөү—улуг кылды улус-биле, улус демократияның чурттары-биле мөңгө найырады, бүгү делегейин амычлы чоннарың сепкил катыштырышыңыңа болгаш бузулбас деткамачениң ач турар. Бүгү делегейин амычлы чоннарың болгаш тараачынарың болза, хосталдышкычы орукту оларга айтып турар Совет күрүнең камгалаарыңа болгаш быжылдыгыңа сонугурадыг болуу турар.

Совет күрүнең күжүң болгаш тийдегези чөрүзүң үнер дөү—улуг кылды улус-биле, улус демократияның чурттары-биле мөңгө найырады, бүгү делегейин амычлы чоннарың сепкил катыштырышыңыңа болгаш бузулбас деткамачениң ач турар. Бүгү делегейин амычлы чоннарың болгаш тараачынарың болза, хосталдышкычы орукту оларга айтып турар Совет күрүнең камгалаарыңа болгаш быжылдыгыңа сонугурадыг болуу турар.

«Правданың» март 12-де мурунку чүүлү.

Ленин—Сталинның херээниң тийдегези дээш кызымак чүткүлдүг күш-ажыл БУЗУЛБАС ЧАҢГЫС ЭП

АЛМА-АТА. Москва-биле кады, бугу совет чурт-биле кады Казакстаның найырамы ынак баштыңчымы, башкымы болгаш өнүгү Иосиф Виссарионович Сталинның сөөлүг орукче үдөөн.

Казакстаның опера болгаш балеттиң академиктиг театрының шөлдө Сталинның турускаалыңың чанынга март 8-тиң кезежинде ийи херээжен келген, турускаалдын адаанта бодунуң өшөө салып каанар. Кажымдалдыг лентада мыңча деп каан: «Фурманов кудумчузында № 158 бажының чурттакчыларыңды». Эртенинде турускаалды чектер бурей берген турган. Москваның Кызыл шөлге болгаш кажымдалдыг митингидиң дамыдылганың муң-муң алма-атачылар бөрттерин *уштуп туткулап арга тыңлап турганар.

ССР Эвилелиниң Министрлер Чөвүделиниң Даргазы эш Г. М. Маленковтуң болгаш оң ораакчылары эштер Л. П. Берияны, В. М. Молотовтуң чугааларын заводтарга болгаш фабрикаларга, өөредилге болгаш албан черлеринге республиканың амычлы чоннары улуг кичээргей-биле дыңазынар. Совет Эвилелиниң Коммунистг партиямыңа болгаш Совет чазакка кылгаар чок ынакшылдыг чагысы сепкил оруктарың болгаш казактарын, эр, херээженерин, аныктарың болгаш кыргындарың чагысы-аай кылып катыштырып турган.

Москва-биле кады, бугу совет чурт-биле кады Казакстаның найырамы ынак баштыңчымы, башкымы болгаш өнүгү Иосиф Виссарионович Сталинның сөөлүг орукче үдөөн.

Казакстаның опера болгаш балеттиң академиктиг театрының шөлдө Сталинның турускаалыңың чанынга март 8-тиң кезежинде ийи херээжен келген, турускаалдын адаанта бодунуң өшөө салып каанар. Кажымдалдыг лентада мыңча деп каан: «Фурманов кудумчузында № 158 бажының чурттакчыларыңды». Эртенинде турускаалды чектер бурей берген турган. Москваның Кызыл шөлге болгаш кажымдалдыг митингидиң дамыдылганың муң-муң алма-атачылар бөрттерин *уштуп туткулап арга тыңлап турганар.

ССР Эвилелиниң Министрлер Чөвүделиниң Даргазы эш Г. М. Маленковтуң болгаш оң ораакчылары эштер Л. П. Берияны, В. М. Молотовтуң чугааларын заводтарга болгаш фабрикаларга, өөредилге болгаш албан черлеринге республиканың амычлы чоннары улуг кичээргей-биле дыңазынар. Совет Эвилелиниң Коммунистг партиямыңа болгаш Совет чазакка кылгаар чок ынакшылдыг чагысы сепкил оруктарың болгаш казактарын, эр, херээженерин, аныктарың болгаш кыргындарың чагысы-аай кылып катыштырып турган.

Москва-биле кады, бугу совет чурт-биле кады Казакстаның найырамы ынак баштыңчымы, башкымы болгаш өнүгү Иосиф Виссарионович Сталинның сөөлүг орукче үдөөн.

Казакстаның опера болгаш балеттиң академиктиг театрының шөлдө Сталинның турускаалыңың чанынга март 8-тиң кезежинде ийи херээжен келген, турускаалдын адаанта бодунуң өшөө салып каанар. Кажымдалдыг лентада мыңча деп каан: «Фурманов кудумчузында № 158 бажының чурттакчыларыңды». Эртенинде турускаалды чектер бурей берген турган. Москваның Кызыл шөлге болгаш кажымдалдыг митингидиң дамыдылганың муң-муң алма-атачылар бөрттерин *уштуп туткулап арга тыңлап турганар.

болгаш оң ораакчылары эштер Л. П. Берияны, В. М. Молотовтуң чугааларын заводтарга болгаш фабрикаларга, өөредилге болгаш албан черлеринге республиканың амычлы чоннары улуг кичээргей-биле дыңазынар. Совет Эвилелиниң Коммунистг партиямыңа болгаш Совет чазакка кылгаар чок ынакшылдыг чагысы сепкил оруктарың болгаш казактарын, эр, херээженерин, аныктарың болгаш кыргындарың чагысы-аай кылып катыштырып турган.

Москва-биле кады, бугу совет чурт-биле кады Казакстаның найырамы ынак баштыңчымы, башкымы болгаш өнүгү Иосиф Виссарионович Сталинның сөөлүг орукче үдөөн.

Казакстаның опера болгаш балеттиң академиктиг театрының шөлдө Сталинның турускаалыңың чанынга март 8-тиң кезежинде ийи херээжен келген, турускаалдын адаанта бодунуң өшөө салып каанар. Кажымдалдыг лентада мыңча деп каан: «Фурманов кудумчузында № 158 бажының чурттакчыларыңды». Эртенинде турускаалды чектер бурей берген турган. Москваның Кызыл шөлге болгаш кажымдалдыг митингидиң дамыдылганың муң-муң алма-атачылар бөрттерин *уштуп туткулап арга тыңлап турганар.

ССР Эвилелиниң Министрлер Чөвүделиниң Даргазы эш Г. М. Маленковтуң болгаш оң ораакчылары эштер Л. П. Берияны, В. М. Молотовтуң чугааларын заводтарга болгаш фабрикаларга, өөредилге болгаш албан черлеринге республиканың амычлы чоннары улуг кичээргей-биле дыңазынар. Совет Эвилелиниң Коммунистг партиямыңа болгаш Совет чазакка кылгаар чок ынакшылдыг чагысы сепкил оруктарың болгаш казактарын, эр, херээженерин, аныктарың болгаш кыргындарың чагысы-аай кылып катыштырып турган.

Москва-биле кады, бугу совет чурт-биле кады Казакстаның найырамы ынак баштыңчымы, башкымы болгаш өнүгү Иосиф Виссарионович Сталинның сөөлүг орукче үдөөн.

Казакстаның опера болгаш балеттиң академиктиг театрының шөлдө Сталинның турускаалыңың чанынга март 8-тиң кезежинде ийи херээжен келген, турускаалдын адаанта бодунуң өшөө салып каанар. Кажымдалдыг лентада мыңча деп каан: «Фурманов кудумчузында № 158 бажының чурттакчыларыңды». Эртенинде турускаалды чектер бурей берген турган. Москваның Кызыл шөлге болгаш кажымдалдыг митингидиң дамыдылганың муң-муң алма-атачылар бөрттерин *уштуп туткулап арга тыңлап турганар.

ССР Эвилелиниң Министрлер Чөвүделиниң Даргазы эш Г. М. Маленковтуң болгаш оң ораакчылары эштер Л. П. Берияны, В. М. Молотовтуң чугааларын заводтарга болгаш фабрикаларга, өөредилге болгаш албан черлеринге республиканың амычлы чоннары улуг кичээргей-биле дыңазынар. Совет Эвилелиниң Коммунистг партиямыңа болгаш Совет чазакка кылгаар чок ынакшылдыг чагысы сепкил оруктарың болгаш казактарын, эр, херээженерин, аныктарың болгаш кыргындарың чагысы-аай кылып катыштырып турган.

болгаш оң ораакчылары эштер Л. П. Берияны, В. М. Молотовтуң чугааларын заводтарга болгаш фабрикаларга, өөредилге болгаш албан черлеринге республиканың амычлы чоннары улуг кичээргей-биле дыңазынар. Совет Эвилелиниң Коммунистг партиямыңа болгаш Совет чазакка кылгаар чок ынакшылдыг чагысы сепкил оруктарың болгаш казактарын, эр, херээженерин, аныктарың болгаш кыргындарың чагысы-аай кылып катыштырып турган.

Москва-биле кады, бугу совет чурт-биле кады Казакстаның найырамы ынак баштыңчымы, башкымы болгаш өнүгү Иосиф Виссарионович Сталинның сөөлүг орукче үдөөн.

Казакстаның опера болгаш балеттиң академиктиг театрының шөлдө Сталинның турускаалыңың чанынга март 8-тиң кезежинде ийи херээжен келген, турускаалдын адаанта бодунуң өшөө салып каанар. Кажымдалдыг лентада мыңча деп каан: «Фурманов кудумчузында № 158 бажының чурттакчыларыңды». Эртенинде турускаалды чектер бурей берген турган. Москваның Кызыл шөлге болгаш кажымдалдыг митингидиң дамыдылганың муң-муң алма-атачылар бөрттерин *уштуп туткулап арга тыңлап турганар.

ССР Эвилелиниң Министрлер Чөвүделиниң Даргазы эш Г. М. Маленковтуң болгаш оң ораакчылары эштер Л. П. Берияны, В. М. Молотовтуң чугааларын заводтарга болгаш фабрикаларга, өөредилге болгаш албан черлеринге республиканың амычлы чоннары улуг кичээргей-биле дыңазынар. Совет Эвилелиниң Коммунистг партиямыңа болгаш Совет чазакка кылгаар чок ынакшылдыг чагысы сепкил оруктарың болгаш казактарын, эр, херээженерин, аныктарың болгаш кыргындарың чагысы-аай кылып катыштырып турган.

Москва-биле кады, бугу совет чурт-биле кады Казакстаның найырамы ынак баштыңчымы, башкымы болгаш өнүгү Иосиф Виссарионович Сталинның сөөлүг орукче үдөөн.

Казакстаның опера болгаш балеттиң академиктиг театрының шөлдө Сталинның турускаалыңың чанынга март 8-тиң кезежинде ийи херээжен келген, турускаалдын адаанта бодунуң өшөө салып каанар. Кажымдалдыг лентада мыңча деп каан: «Фурманов кудумчузында № 158 бажының чурттакчыларыңды». Эртенинде турускаалды чектер бурей берген турган. Москваның Кызыл шөлге болгаш кажымдалдыг митингидиң дамыдылганың муң-муң алма-атачылар бөрттерин *уштуп туткулап арга тыңлап турганар.

ССР Эвилелиниң Министрлер Чөвүделиниң Даргазы эш Г. М. Маленковтуң болгаш оң ораакчылары эштер Л. П. Берияны, В. М. Молотовтуң чугааларын заводтарга болгаш фабрикаларга, өөредилге болгаш албан черлеринге республиканың амычлы чоннары улуг кичээргей-биле дыңазынар. Совет Эвилелиниң Коммунистг партиямыңа болгаш Совет чазакка кылгаар чок ынакшылдыг чагысы сепкил оруктарың болгаш казактарын, эр, херээженерин, аныктарың болгаш кыргындарың чагысы-аай кылып катыштырып турган.

Баштыңчы-биле чарлышкының хувүнде

РИГА. Баштыңчы-биле чарлышкының кажымдалдыг хувүнде он-он муң кижилер хоорайның кудумчуларында болгаш шөлдөриңде, заводтар чехтеринде тургускан радиоаппаратураларың чанынга чыгып келгенер. Москвага Кызыл шөлге болгаш кажымдалдыг митингидиң дамыдылганың муң-муң алма-атачылар бөрттерин *уштуп туткулап арга тыңлап турганар.

«Вөф» заводка хэй кижилер кижилер митинг болган. Хоорайның ол улуг бугу-дуртулуң амычлы чоннарың бодаларың токар-скороетник Эдмунд Дамберг мыңчап илереткен.

«Вөф» заводка хэй кижилер кижилер митинг болган. Хоорайның ол улуг бугу-дуртулуң амычлы чоннарың бодаларың токар-скороетник Эдмунд Дамберг мыңчап илереткен.

«Вөф» заводка хэй кижилер кижилер митинг болган. Хоорайның ол улуг бугу-дуртулуң амычлы чоннарың бодаларың токар-скороетник Эдмунд Дамберг мыңчап илереткен.

Улуг Сталинның сөөлүг орукче бүгү чурт үдөөн

Баштың калай-делегеи Төрөөн чуртувусе бүгү хоорайларың болгаш суурларыңа, удептурдуг будурудаларың, колхозтарга, албан болгаш өөредилге черлеринге Иосиф Виссарионович Сталинның турускаалыңа холбаштырган кажымдалдыг хуралдар болгаш митингилер болуулаан. Улуг баштыңчымы болгаш башкымы-биле чарамы тура, амчылчыннар, колхозчулар болгаш ийтелгелдигиң болза, ССРЭ-ге коммунизмниң тийдегези дээш ийи дапкыр улугаттырган күженишкени-биле амчылдырал деп таңгыраган турганар.

Москвага болгаш кажымдалдыг митингидиң радио дамыдылганың Пензаның он-он муң амычлы чоннары, Саранскениң 40 муң чурттакчылары хоорайның Советская шөлдө чедиң келген. Башкыраңың болгаш Грозныйның муң-муң нефтичилери, Астраханьнык хемчилери, Казаның болгаш өске-даа хоорайларың амычлы чоннары дыңазынар.

Ийи дапкыр улугаттырган күженишкени-биле амчылдыгың дугайын, Ленин—Сталинның херээниң шынчы бодунуң, политиктиг серемчилдире күштелдирериниң дугайын Курскиниң Ворошиловградтың, Запорожениң, Херсонун, Смоленскениң, Ордуң болгаш өске-даа хэй-хэй хоорайларың амычлы чоннары боттарыңны кажымдалдыг митинглеринге, хуралларыңа чугаалап турганар.

Баштың калай-делегеи Төрөөн чуртувусе бүгү хоорайларың болгаш суурларыңа, удептурдуг будурудаларың, колхозтарга, албан болгаш өөредилге черлеринге Иосиф Виссарионович Сталинның турускаалыңа холбаштырган кажымдалдыг хуралдар болгаш митингилер болуулаан. Улуг баштыңчымы болгаш башкымы-биле чарамы тура, амчылчыннар, колхозчулар болгаш ийтелгелдигиң болза, ССРЭ-ге коммунизмниң тийдегези дээш ийи дапкыр улугаттырган күженишкени-биле амчылдырал деп таңгыраган турганар.

ССРЭ-ниң Министрлер Чөвүделиниң Даргазы И. В. Сталинның орункушударыңа киржири-биле келген даштыкы төлээлериниң Москвадан үнүккени

ССР Эвилелиниң Министрлер Чөвүделиниң Даргазы Иосиф Виссарионович Сталинның орункушударыңа киржири-биле келген моон адаанта чазак төлээлери март 11-де Москвадан үнүккенер:

Министрлер Чөвүделиниң даргазы Г. Георги-Джэбэ баштапкан румын төлээлери, Төлээлери ССРЭ-ниң Министрлер Чөвүделиниң Даргазының ораакчымы М. Г. Перухия, ССРЭ-ниң Даштыкы Херектер Министрияның ораакчымы Г. М. Пушкин үдөөн.

Министрлер Чөвүделиниң Даргазы В. Червенковка баштапкан болгар төлээлери, Төлээлери ССРЭ-ниң Министрлер Чөвүделиниң Даргазының ораакчымы М. Г. Перухия болгаш ССРЭ-ниң Даштыкы Херектер Министрияның ораакчымы Б. Ф. Подцероб үдөөн.

Министрлер Чөвүделиниң даргазы Г. Георги-Джэбэ баштапкан румын төлээлери, Төлээлери ССРЭ-ниң Министрлер Чөвүделиниң Даргазының ораакчымы М. Г. Перухия, ССРЭ-ниң Даштыкы Херектер Министрияның ораакчымы Г. М. Пушкин үдөөн.

И. В. Сталинның турскаалын мөңгөждидер дугайында польша чазактың доктаалы

ВАРШАВА. И. В. Сталинның турскаалы мөңгөждидер-биле Польша Улус Республикасының Бүрүнө чөвүлелиниң болгаш Министрлер Чөвүлелиниң доктаатканы:

1. Польшаның катышкан ажылын партиязының Катовице воеводство комитетин, Катовице воеводствонуң улустуң советиниң Президиумунуң болгаш Катовице хоорайның улустуң советиниң Президиумунуң, база Национал фронтунуң Катовице воеводство комитетиниң саваалын суугаар Катовице хоорайны Сталиноград деп,

а Катовице воеводствону Сталиноград воеводствосу деп чаартып адаар.

2. И. В. Сталинның инициативасы-биле Совет Эвилелиниң Польша Улус Республикага берген белээ болур культураның болгаш артемиңи ордузунга Иосиф Сталинның адын тыпсыр.

3. Иосиф Сталин аттыг культура болгаш артемиңи ордузунуң мурунула шөлге Иосиф Сталинның турскаалын тургузар.

(СЭТА).

Венгр Улус Республиканың күрүнө хуралының кажыыдалдыг сессиясы

БУДАПЕШТ. ССР Эвилелиниң Министрлер Чөвүлелиниң Даргазы болгаш Совет Эвилелиниң Коммунисттик партиязының Төп Комитетиниң Секретары Иосиф Виссарионович Сталинның мөңгөзи-биле холбаштыр Будапештиге март 8-те Венгр Улус Республиканың Күрүнө хуралының ээлчегден дашкаар кажыыдалдыг сессиясы болган.

Сессияны Венгр Улус Республиканың Күрүнө хуралының даргазы Шандор Ронаи ачыткан. Оң сагалың суугаар сессияның киржикчилери Иосиф Виссарионович Сталинның турскаалын бүт кырынга туруп сагынганнар.

Иосиф Виссарионович Сталинның мөңгөзи-биле холбаштыр бүгү венгр улус халкы-биле кажыыдал турар, Бодунуң хосталгазын, хамаарышпас чоруну болгаш тустуг, чечектелип турар Төрөөн чуртун тургузар, социализмниң үндөиниң салыр органы бистин улус И. В. Сталинның ачмызына чедип алган деп Шандор Ронаи чугаалаан.

Оң соонда Венгр Улус Республиканың Министрлер Чөвүлелиниң даргазынын оралакчысы Мире Наль чүве чугаалаан. Ол мында дөйт:

— Сталин болза, киж и төрөлгөтениң эң улуг гений болур.

Совет Эвилелиниң ак сеткилдиг болгаш доктаамал дузалачымы, база бистин эрчим өңүүвүс эш Сталинның бодунуң дузалачымы болза, социализм тургузуп турар чурт кылдыр суугаар органы Венгриага берген болгаш Венгр Улус Республиканың беш чыл планын боттадырынынга, культураны, уран-чүгүлдү болгаш артемиңи дөгүлдеринге таарымчалыг байдалдарын тургускан. Оң өөредий бисти чаа-чаа тинилелтерде сорук кырып турар.

Венгр Улус Республиканың чазынын мурунунда Мире Наль болза, Генерал-ссимус Иосиф Виссарионович Сталинның турскаалын мөңгөждидер дугайында хоойлу төлөвилелин Күрүнө хуралына чугаалаачы көөрү-биле кырген.

Сессия хоойдуу чагыс үн-биле хулээн алган. Хоойдуу чугаалап турары болган: «1953 чылдың март 5-те Совет Эвилелиниң Министрлер Чөвүлелиниң Даргазы Генерал-ссимус Иосиф Виссарионович Сталин мөңгөзи. Эш Сталин болза, чүгле бодунуң улусунуң болгаш бодунуң күрүнө-нин чечектелиринге эвес, харын бүгү киж

жи төрөлгөтениң депшигазине, бүгү делегейиң ажыч чоннарының хосталырынга болгаш оларның ас-кежинге кылдан-даа хөй чүдүдери кылган, делегейиниң шае мында улуг чаартыкчыларының аразында кирип турар. Венгр Улус Республиканың конституциясында мында дөйт: «Улуг Совет Эвилелиниң Чексектик Күштери бистин чуртувустуң негиз-фактистин дараалдан хостаян, помещиктериниң болгаш улуг-улуг капиталистериниң улуска улур күрүнө эрге-чагыргага чыла шаккан, демократтыг хөгжүдүдөнүң орун бистин күш-ажыччы улусунуң мурунуга ачмызы берген». Бистин чуртувусту хостаян Совет Эвилелиниң болгаш оң армияны эш Сталин удуртуп турган. Совет Эвилелиниң Венгр Улус Республикага доктаамал көргүзүп келген ак сеткилдиг дузалачымын бис хамактын мурунуда оң ачмында ап турганымыс ол. Совет Эвилелиниң деткимчези-биле бодунуң тайбыңын болгаш хамаарышпас чорун бистин улустуң камгалап турары, Венгриада социализмниң үндөиниң тургузуп турары хамактын мурунуда оң ачмы болуп турар.

Эш И. В. Сталинның ады, ажыдары болгаш өөредий бистин Төрөөн чуртувустун төөгүзү-биле угабис харылаалык. Венгр нацияның хамаарышпас чорун, венгр улустуң хосталгазын, венгр ажыч чоннары депшигази болза, совет улуска, депшигазиге бүгү киж и төрөлгөтени эш И. В. Сталинның тургускан чүдүдери-биле угабис харылаалык.

И. В. Сталинның турскаалын хүндүзү-көзүниң болгаш оң улуг өөредиктиг чагылыш чок шынчы болур чоруктун демээ кылдыр Күрүнө хуралы моон алаанда хоойлууну үндүрү:

§ 1.

Венгр улусту хостаарынын, венгр нациянын хамаарышпас чорун чаалап алдырынын болгаш хандырынын, венгр ажыч чоннарынын политиктиги, экономиктиги болгаш культураның көдүрүшүвүнүн алдырынын хөргөнгө утунтурбас алдырыныларын дөйт венгр улустун манге өөрүп четириникиниң демээ кылдыр Күрүнө хуралы эш Иосиф Виссарионович Сталинның дугайында турскаалды хоойлулар дептеринге кырып турар.

(СЭТА).

КЫДАТ УЛУС РЕСПУБЛИКА

ПЕКИН. Кыдат Улус Республиканың ажыч чоннары улустарыны улуг башкымы — эш И. В. Сталинның мөңгөзи дугайында ханы кажыыдалды арттырып, шаан, кыдат-совет найыралды улам-на быжылдарын, серемчиледи бедидерип, Совет Эвилелиниң мурнагыч дуржуугазын кызмаккайы-биле өөренирин таңгыраглап турар.

Совет Эвилелиниң ажыч чоннарынга кыдат бүүдүрүлгөлериниң ажыч чоннарының солгунары парлап турар. Шичаншаанын металлургия комбинатының коллективиниң бижип турары: «Совет Эвилелиниң ажыч чоннары, эрчим акы-думалар! Силер бистин эң эки өнүктүрүсү болуп, эң эки улгелери көргүзүп турар-дыр силер. Комбинаттын ажыч чоннары болгаш албан-хаакчыттары бистер Дарга Мао Цзю-дуну, Кыдаттың Коммунисттик партиязыны болгаш улустун Төп чазаны доктаптыр улам-на сырый катыжып, ССРЭ-нин улустары-биле, Совет Эвилелиниң Коммунисттик партиязы-биле болгаш Совет чазак-биле катыжып, серемчиледи бедидип, демократтыг тайбын алаарын быжылган, ажылга күжүвүстү үш дакыр улагытырып, силерниң мурнагыч дуржууларын өөренип, бистин Төрөөн чуртувусту индустриализаастар дөйт демеежир бис».

Синьхуа агентлигиниң корреспондентиниң Лясадан медээниңе чугаалап турарында алдыр, үш хүннөр тургузунда—март 7-ден 9-га чедир эш И. В. Сталинга кажыыдалды кылдыр туктары мөгөйтөн. Далай-Ламаның болгаш тус черин тибет чазанын айтышынын суугаар кандыг-даа хөгжөшкенин чүдүлү кылдырып сокоткан. И. В. Сталинга турскаал болдурун митингидер Лясада улустуң хосталаа армиянының ресектеринге болгулаан. Дайчылар болгаш офицерлар Кыдат биле Совет Эвилелиниң аразында эвиледи быжылдарында бүгү күжүвүсүниң ачмызы салыр бис деп таңгыраглап меделгээнер.

ПОЛЬША

ВАРШАВА. Бүгү польша солдуннар бүгү делегейиниң ажыч чоннарынын баштыкчы болган башкымы Иосиф Виссарионович Сталинның турскаалыга холбаштыр-ган чүдүдери парлап турар.

«Жиде Варшавы» солдунун бижип турары: «Сталин чоруктан, мичааза-даа Сталинның удуртулга артын калган. Бүгү делегейиң улустарынын идегел-биле болгаш бүүрүлгө-биле көрүп турары Совет чуртун ол удуртулга баштап турар. Бүгү делегейиң бүгү коммунисттик болгаш ажыч чоннарынын удуртукчуу—Ленин—Сталинның улуг партиязыны ол удуртулга баштап турар.

Бодунуң ажыч чоннары, оң авандарымыз—Польшаның катышкан ажыч чоннары болгаш мыак баштыкчымы Болеслав Берутту доктаптыр сырый катышкан польша улус Сталинның төрөөн чурту-биле найыралды улам-на күштүгү-биле быжылган, Сталинның удуртулгага чүрөкчи ханымында идегелин илередип турар.

РУМЫНИЯ

БУХАРЕСТ. Март 9-та, Иосиф Виссарионович Сталинның орункудуугазынын хүнүндө, Бухарестте Сталин аттыг шөлге кажыыдалды митингизи болган. Анза 400 муң киж киришкен. Ажыч чоннары Сталин аттыг шөлүд, оң чогууда кудумчуларын болгаш тинилелге шөлү шүлтүзүп доктаан.

Митинг агадарынын муруну эш И. В. Сталинның даш-биле кылган улуг өөрүлгөсүнүн чыныга венектар салдышынын болган. Румыянын ажыч чоннарынын Төп Комитетинде, Министрлер Чөвүлелинде, Национал улуг хуралды Президиумунда, ССРЭ-нин Румынияда элчин черинде, ажыч чоннарынын хөй-ниги организациаларында болгаш улус демократиянын чурттарынын дипломаттыг төлө черлеринде венектар салдырган.

Румыянын ажыч чоннарынын Политбюроунуң кежигүчү Коисадия Пырвудеску митингизи ачыткан. Министрлер Чөвүлелиниң даргазынын оралакчысы Киву Стойка чүве чугаалап мында дөйт:

— Бистин бүгү челишкенириге, бистин бүгү тинилелерине Сталинның ады-биле холбаштыр. Румын Улус Республикасыны келер үеги Сталинның ады-биле холбашкан. Эш Сталинга изгилыктын бистин чүрөктеринеке мөңгө чурттаар.

Пролетар интернационализмниң тутун белик туруп, улуг Совет Эвилели-биле болган улус демократиянын чурттарынын улустары-биле найыралды болгаш бүүрүлгө найыралды улам быжылдарыч Киву Стойка чылганнары кылтырган.

— Бүгү делегейиниң ажыч чоннары коммунисттик шимчөшкениниң «Шалычы бригады» деп бедие атты шимчөшкениниң чурт төлөдө, күштериниң камнапас бис. Генийлиг Сталинны өөредип мөңгөдө чырытып болуп, бистин орувусту чырылар—деп Киву Стойка бодунуң суугу докталап чугаалаан.

Чексектик күштер министрлиниң оралакчысы Леонтия Салзжану, Эртемнер академиянын президентини Троян Савудеску, Социалисттик Күш-ажычтын Маадры Станковичу токтар Николай Баку, азыч аныктар эвилелиниң ТР-зынын секретары Кыцу Флора, стахановчу Параския Матей олар база митингиге чүве чугаалааннар.

Митингиниң киржикчилери Совет Эвилелиниң Коммунисттик партиязынын Төп Комитетинде, ССР Эвилелиниң Министрлер Чөвүлелинде болгаш ССРЭ-нин Дөдө Советиниң Президиумунга кажыыдалды телеграмманы чуртукан. Тус чериниң шагы-биле таптыг-да 11 шақта артиллерияны 24 уда дааштаанымын динчиреп, фабрикаларыны, заводтарыны болгаш паровозтарны гудоктары кышкырмак үнгөн. Румыянын ажыч чоннары ажылы түр үндүлдери, улуг Сталинга турскаал болдурун.

ЧЕХОСЛОВАКИЯ

ПРАГА. «Руде право» солун март 11-де «Улуг таңгырак» деп мурунку чүдүлү парлап үндүргөн. Солунун бижип турары: «депшигазиге бүгү киж и төрөлгөтөн эш Сталинны совет

гү орумче удан. Бүгү националдарыны болгаш расалдарыны кижилери улуг башкымында, бүгү бодун кижилер дугайын болуп, бүгү амьдыралы оларын ас-кежи дөйт берген кижиден чарыган.

Маадрымы совет улус эш И. В. Сталинның хааржаанын чаны-биле улуг кажыыдалдыг эртен. Бодунуң башкынын оскунганы-биле совет улустуң кажыыдалды канчаар-даа аажок улуг, индыг болза-даа, совет улустун сеткил-сагыж суугаалаан. Эш И. В. Сталинның чагыларын күтүскер, коммунизмни тургузар деп совет улустун күлө-соруу улам улус-биле быжылган.

И. В. Сталинның хааржаанын кырыкта совет улустун мурунунда эш Маленковтуң чугаалааны: «Совет улус бодунуң төттүмө күштеринге болгаш аргаларында быжыл идегел-биле коммунизм тургузушкуну улуг хөрөөн бүүдүрүп турар. Совет ниятелиниң коммунизмге шаар уладалышын шимчөшкенини доктадып шидаттар кире шаа кылды күш делегей чок.

Бистин башкымы болгаш баштыкчымы, бистин үнелг эживис, төрөө эш Сталин, байырлы!

«Ленин—Сталинның улуг хөрөөниң долу тинилелерине оруктап бурдугаар!» Бүгү чурттарынын миллион-миллион ажыч чоннары база Ленин—Сталинның улуг хөрөөнине шынчы болдурун совет улус-биле каам таңгыраглааннар.

ВЕНГРИЯ

БУДАПЕШТ. Венгр Улус Республиканың Министрлер Чөвүлели Иосиф Виссарионович Сталинның орункудууларынын хүнүндө, март 9-та эртенниң 10 шақта (Будапештиниң шагы-биле) бүгү-ле албан-бүүдүрүлгө черлеринге, демж оруктарга, өөредиле черлеринге 5 минутада ажылы соксадырып доктааткан.

КОРЕЙ УЛУС ДЕМОНРАТТЫГ РЕСПУБЛИКА

ПХЕНЬЯН. ССРЭ-нин Министрлер Чөвүлелиниң Даргазы болгаш СЭКП ТР-нын Секретары Генерал-ссимус Иосиф Виссарионович Сталинның мөңгөзи-биле холбаштыр кажыыдалды сеткилин илереди дөйт. Корей Улус-Демонраттыг Республиканы Министрлер Кабинетиниң Даргазы болгаш Корейниң Күш-ажыч партиязынын даргазы маршал Ким Ир Сен КУДР-да совет элчин черинге чораян.

ГЕРМАН ДЕМОНРАТТЫГ РЕСПУБЛИКА

БЕРЛИН. Герман Демонраттыг Республиканың хоорайлары болгаш суугаары кажыыдалды. Берлинниң каймыгында-да чурттаага бажынырында болгаш хөй-ниги бажынырында кажыыдалды туктары ачмызылган. Бранденбург хаалгазынын кырында 1945 чылда улуг полководу болгаш хостачы Иосиф Виссарионовичниң маадрымы дайчыларынын асвап тугу мөгө берген турган. Ажыч чоннарынын, албан-хаакчытарынын болгаш өөрүлгөчүлери колдонары хоорайны кудум чыгары-биле мыт-шимжон чок кажыыдалды-биле шимчеп чоруп турганнар. Ажыч чоннарыны өнүгү болгаш башкымы, улуг баштыкчыны Сталин аттыг алледа турскаалының баарында боттарынын баштары мөгөйтөн оң алаанда венектарын,

дирит чечетерин салыр дөйт улустар чоруп турганнар.

Депшигазиге киж и төрөлгөтөнге таваарышкан аар чадиргыт—Иосиф Виссарионович Сталинның мөңгөзи ханы кажыыдалдышаан, тайбын болгаш Германияны чагыс эви дөйт, Герман Демонраттыг Республикага социализм үндөиниң тургузары дөйт немец улустуң демиселди баштаа Германияны чагыс-ай — социализм патриязыны доктаптыр Берлинниң ажыч чоннары боттарынын хулээнниң улам-на сырый катыштырып турарлар.

ИНДИЯ

ДЕЛИ. Иосиф Виссарионович Сталинның мөңгөзи дугайын индий улус ханы кажыыдалдып турар.

Деиде Совет элчин чериниң адресинге И. В. Сталинның мөңгөзи холбаштыр Совет Эвилелиниң улустарына кажыыдалды илерейткен хөй саныг чазалар болгаш телеграммалар индий улустун бүгү-ле массаларында кээп турар. Ол чазаларын болгаш телеграммаларыны элери Сталинны ады улуг чок, оң бодунуң бүгү амьдыралын берген хөрөөн Совет Эвилелиниң Коммунисттик партиязы челишкенини уламчылдыр деп меделеп турарлар. «Эш Сталин мөңгөзи, мичааза-даа ол бистин чүрөктеринеке чурттап артар» деп индий университетиниң профессору доктор Чибан бижип турар.

И. В. Сталинның мөңгөзи холбаштыр Деидин университетинге, кажыыдалды митингиге болган. Ук митингиге хулээн алдынан угуугаа бо аар-берге чидиргичи хүнеринде Совет Эвилелиниң улустары-биле чагыс эш-сеткилдиг илерейткен турар.

«Улуг чурттуң тургузушкунунга Сталинның хөрөө мөңгөзи-биле уламчылдыр дөдөниң бүүрүрөө мен» деп Индияны даштык херектер министрлиниң оралакчысы А. К. Чанда бижип турар.

ФРАНЦИЯ

ПАРИЖ. Иосиф Виссарионович Сталинны турскаалыга аадар болдурун Парижтиң ажыч чоннарынын кажыыдалды митингиз Парижтиң кышык велодромунга (чад-терге чарыштыр черте) март 10-да болган. Велодромун 30 муң киж кирер улуг залына чыгылааннар сыдышаан болгаш оң чок кажыыдалды кудумчуларга улус доз берген турган.

Францияның Коммунисттик партиязынын ТР-зынын кежигүчери, кандидаттары Эжен Файон, Отгест Лежер, Марсель Кашен, Раймон Гюбо, Леон Мовс, Виктор Мишо, күш-ажычтың бүгү-ниги конфедерацияның секретары Гастон Монмусе, «Франция—ССРЭ» ассоциацияның оралакчы даргазы генерал Пети, Тайбының Бүдөлдөгү Чөвүлелиниң чингине секретары Жан Лафитт болгаш өскөөр-даа президиум чуртуннар.

Митингиз Фажон ачытыпшаан, эш И. В. Сталинның мөңгөзи дугайында Францияның ажыч чоннарынын ханы кажыыдалды илереткен. Чылганнар И. В. Сталинга турскаал кылдыр бир минутада туруп суугаалааннар.

Марсель Кашен, Отгест Лежер болгаш хөй-ниги индустриалды өскөөр ажылдакчылары чүве чугаалааннар.

(СЭТА).

Социализмден коммунизмге чорту шилчилге дугайында

(Уланчызы, Эгези 46, 48 «Шын» солунда).

«Продукция солчулгазынын сайырагач системасы бисте ам-лаа чок, мында болза-даа, продукция солчулгазынын эгелери көдө ажыл-агый продукцияларынын «бараанчыдылаанында» бар. Ховей, хөндир, сөөк болган колхозтарын өскөөр-даа продукцияларын шагда-ла «бараанчыдыла» бергени бидирит болбай, шындында бүүрү-биле эвес, чамык кезинде «бараанчыдыл» турар, мичааза-даа чөдө мичаш «бараанчыдыл» турар. «Бараанчыдылга» деп сөс чөдө таарымча чок эс, ону продукт солчулгазы-биле солдура чүүрү дөдөни чугаалап баал. Соруга болза, продукция солчулгазынын ол эгелерин көдө ажыл-агыйның бүгү амьдыралына организастары болгаш оларны продукция солчулгазынын калбас системасын сайырадыры, оң-биле колхозтар боттарынын продукциянын орнуна чүгө акчаны эвес, а кол нуруузуна эргежок чүгүл кылгаларын алган турары болур. Мындагы система болза, хоорайнын көдөгө берип турар продукцияны канчаар-даа аажок улгатыларынын негеп турар, мичанган ону оңза далажышыны чокка хоорай кылгаларынын чымдазынын хире-шаа-биле ажылаага кырып апар. Индыг болза-даа, бараан саарылгазынын челишкениниң саалдары бажым бүүрүлдө кызырышаан, база продукция солчулгазынын хөдөлгөшкениниң саалдарын калбартышаан, ону хажык чокка, чайгытыш чокка ажылаага кырып херек»—деп эш Сталин өөредип турар. (База мында, арын 93—94).

«Мындагы система колхозу тараачынарга ажыктыг бе? деп айтырыны салган «чугаажок ажыктыг» деп эш Сталин харылап турар. «Болжочку тараачынар күрүнөдө ханы хөй продуктуну, бараан саарылгазына бодарга улам-на чик өртке элдер апары-биле ажыктыг.

Продукция солчулгазынын («бараанчыдылаанында») дугайында чазак-биле кездешип колхозтар мында өөрөөр чок колхозтарга бодарга дешнеге чок улуг чинделелерин ап турары бүгүдө бидирит. Бир эвес продукция солчулгазын чуртта бүгү колхозтарга негтередир болза, ол чинделелер бистин бүгү колхозчу тараачынарынын хөргөнгө апар» (База мында, арын 94).

Колхоз өнүгүшү бүгү улустун өнүгүшү деңгээлине чедир көдүрүшү социалисттик бүүдүрүшү күштериниң улам мичаа хөгжүдөиниң, чүнү-даа мурунда социалисттик үзөткүрүң улам мичаа хөгжүдөиниң хире-шаа-биле боттанар ол чорук хоорайнын көдөгө берип турар продукциянын үргүлчү көдүрүшү артыны бөөр.

Продукция солчулукуну «бараан саарылгазынын дөйт турар саалдарын кызырышаан, социализмден коммунизмге шилчилгени чингедир. Оң аңгыда ол система болза, колхозтарын кол өнүгүшү, колхоз бүүдүрүлгөсиниң продукциянын бүгү улустун планнаашкынынын системасын кырып артыны бөөр.

Ол болза, бистин амыг үдөгү байдалдарымыста колхоз өнүгүшү бүгү улустун өнүгүшүн деңгээлине чедир көдүрүшү боттуг болгаш шийтиргил чөдө болур» (База мында, арын 94).

Колхоз өнүгүшүн бүгү улустун өнүгүшүн деңгээлине чедир көдүрүшүнү хоорай биле көдөнгө аразында, улустур биле көдө ажыл-агыйнын аразында бар болуп турар ылгалдарын ууткаарына чедир.

Социализмден коммунизмге шилчилгедө хоорай биле (улустур-биле) көдөнгө (көдө ажыл-агыйнын) аразында бар турар ылгалдарын чаладыры эргежок чүгүл деп эш Сталин өөредип турар.

Беш беш чылдын дүрүгүндө көдө ажыл-агыйнын бүгү амьдыралынын улам мичаа күчүлүг көдүрүшүнү хандыгыр, оң механизацияны болгаш электри-

жидилгени улуг хөгжүдөни алыр. Беш чылдын дүрүгүндө тараа культуларынын нийтин дүжүдү 40—50 хуу уладыр, техниктиг культуларынын тарылга шөлдери болгаш садтарыны шөлдери калбар, малдык баш саны болгаш оң продукттуу уладыр, бүгү көдө ажыл-агый дык хөгжүрү болгаш бедие бүүдүрүчүлүг апар.

Коммунизмге шилчилгени баш удур көргөн кол негелделерин белеткөрдө «Ниятелиниң кежигүчери ниятелиниң хөгжүдөиниң идегелин амылдакчылары болуунуңа четчир билигин алыр аргалыг болзун дөйт, олар күш-ажыдын амыг хуваалдаанынын хараазы-биле нанды-бир чагыс профессияга бүгү назынында чышына берген турбайт, харын профессионаны хостуг шилип алыр аргалыг болзун дөйт, ниятелиниң бүгү кежигүчери оларнын күш болгаш угаан аргаларынын бүгү тала-биле хөгжүдөиниң хандырыптар хире ниятелиниң шаа ындыг культуралыг өздүдөниң чедип алыры эргежок чугула»—деп эш Сталин өөредип турар (База мында, арын 38).

Коммунизмге шилчилгени белеткөрдө баш удур көргөн кол негелделериниң үш дугаары мындагы-дыр.

Ниятелиниң кежигүчеринын шаа мындагы культураның өздүдөниң чедип алырыга чүгү негетинери?

Күш-ажыдын амыг байдалына шынчы өскөрүлгөдө чедип албай турган ол өздүдөни чедип алыры болжумас деп эш Сталин өөредип турар.

Ол орта ниятелиниң кежигүчери бүгү талааны өөредилгенин алырынга четчир хостуг үени алган турар дөйт ажыл хүнү 6, оң соонда 5 шаа чедир кызырын хандырыптар бүүдүрүшү күштериниң шаа мындагы хөгжүдөиниң, техниканын шаа мындагы бодазырында болгаш күш-ажыдын бүүдүрүшүнү көдүрүшүнү чедип алыр херек. Ол мындагы ниятелиниң кежигүчери профессионаны хостуг чедип

алыр аргалыг болзун дөйт, ниятиниң ыла-ыла албан болур политтехниктиг өөредилгенин чорудары эргежок чугула. Оон мичаа чурттаар оран-бажын байдалын үндөиниң-биле экижидер болгаш акша-шынанын шүүт бедидериниң аргазы-биле, мыактын массалыг хөргөлдөниң чүдүрүшү эртекте моон соңгаар үргүлчү чингелериниң аргазы-биле ажыч чоннарыны боттуг ажыл төлөдөрүн бети дөдө-ле ийн катап көдүлдери эргежок чугула.

Коммунизмге шилчилгени баш удур көргөн бүгү үш кол негелделерин күтүсеткениниң соонда күш-ажыл ам капиталдык үезинде аар-берге дөйт турганында ниятелиниң кежигүчеринын караатга көдүдүрү-ле «амьдыралдык бир дугаары хөргөлдө» болу бөөр (Маркс), күш-ажыл аар үргө турганында хандырылыгынын дөдө чүдө чүдө бөөр» (Энгельс), а ниятелиниң өнүгүшү ниятелиниң туруп турарынын теңиш дивес болган дөйт болбас үндөни кылдыр ниятелиниң бүгү кежигүчери үнелеп көөр апар.

Коммунисттик күш-ажыдын мындагы эгеини б

